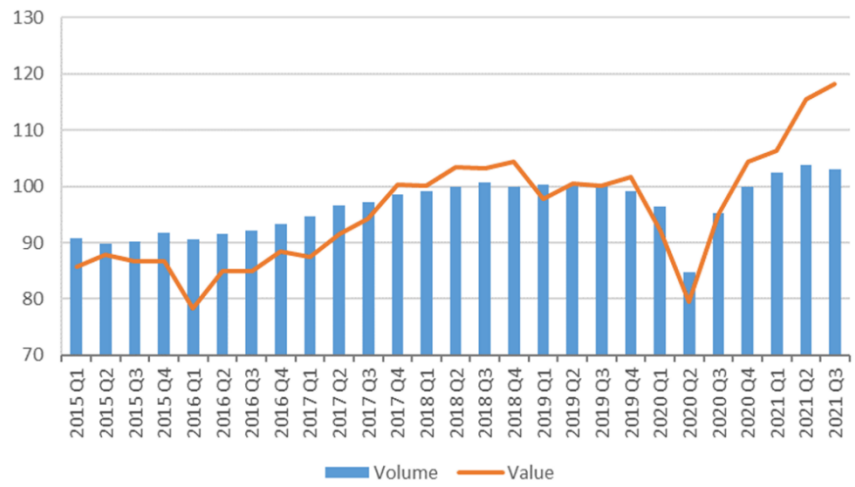

Dünya Ticaret Örgütü: 2021 yılı üçüncü çeyrekte mal ticaret hacmi düşerken ticaret değerleri artmaya devam etti

2021 yılının üçüncü çeyreğinde düşüşe sebep olan etkilere rağmen, ticaret hacmi yıl başından Eylül ayına kadar olan dönemde önceki yılın aynı dönemine göre %11,9 arttı. Bu oran, DTÖ'nün aynı dönemde öngördüğü 4 Ekim tarihli %12,7 artış beklentisinin gerisinde kaldı. DTÖ 2021'in tamamı için küresel mal ticaretinde %10,8'lik bir artış tahmin ediyor. Dördüncü çeyrek verilerinin hacim büyümesinde bir artış göstermesi durumunda bu beklenti de gerçekleşebilir. Amerika Birleşik Devletleri'nin batı kıyısındaki konteyner limanlarının blokajını kaldırmaya yönelik önlemler bir miktar başarıyla sonuçlandırdığından, bu olasılık güçlendi.

Dünya mal ticaret hacmi (volume) ve değeri (value), 2015Ç1-2021Ç3

Ayrıca, DTÖ'nün Mal Ticareti Barometresi, 2021'in kapanış aylarında ticaret büyümesinde bir soğuma sinyali vermiş olsa da trendini korudu. Bununla birlikte, SARS-CoV-2'nin Omicron varyantının ortaya çıkması, risk dengesini aşağı yönde çevirmiş ve daha olumsuz bir sonuç olasılığını artırmış görünmektedir.

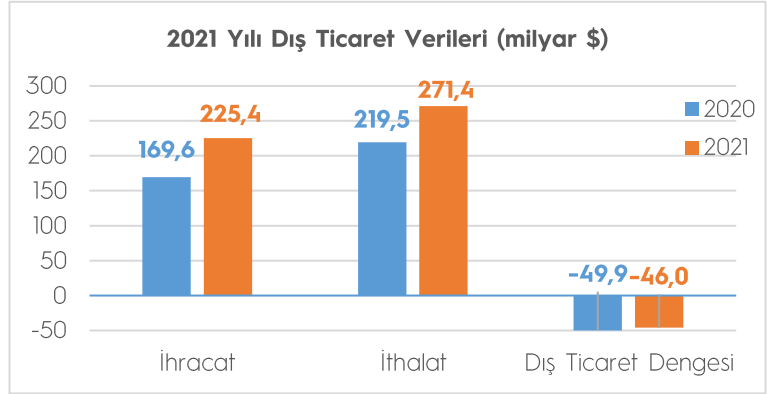
Hacmin aksine, dünya mal ticaretinin değeri üçüncü çeyrekte ihracat ve ithalat fiyatlarındaki sert artış nedeniyle yükselmeye devam etti. İhracat ve ithalatın ortalaması ile ölçülen dünya ticareti, nominal ABD doları bazında üçüncü çeyrekte yıllık bazda %24 arttı. Bu büyüme, ikinci çeyrekteki %46'lık artıştan daha düşük olsa da ilk çeyrekteki %15'lik artıştan daha güçlü gerçekleşti. Ticaret değerleri, fiyatları 2020'nin üçüncü çeyreği ile 2021'in üçüncü çeyreği arasında iki katından fazla artan yakıtlar dahil birincil emtialar tarafından desteklendi. IMF istatistiklerine göre, akaryakıt fiyatları Ekim'de zirve yaptıktan sonra Kasım'da düştü, ancak yine de yıllık bazda 137 yükseldi. Bu arada, gıda fiyatları bir önceki yıla göre %23, ana metaller ise %13 arttı. Birçok mamul malın fiyatları da yükseldi ve birçok ekonomide ölçülen enflasyonu yükseltti.

DTÖ'ye göre üçüncü çeyrekte mal ticaret hacmindeki düşüşün ana nedeni, Kuzey Amerika ve Avrupa'da öngörülen ithalattan daha zayıf kalması idi. Bu durum, bu bölgelerden ve ayrıca Asya'dan ihracatın azalmasına neden oldu. Asya ithalatı üçüncü çeyrekte daraldı, ancak bu düşüş Ekim ticaret tahmininde zaten bekleniyordu.

(Kaynak: WTO)

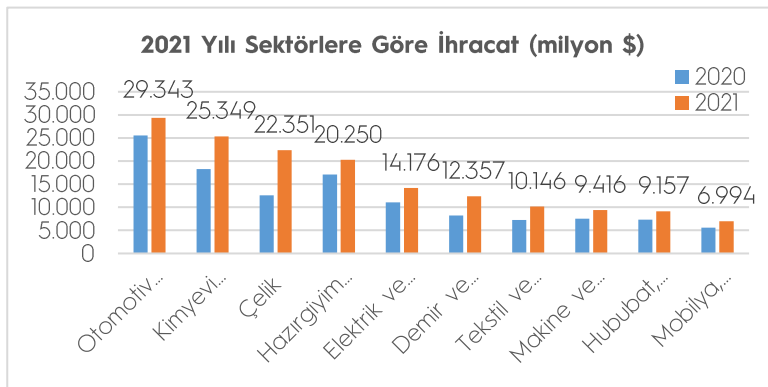
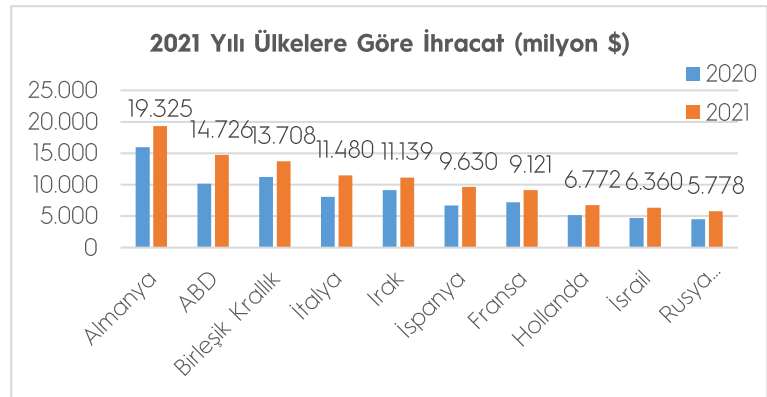
DIŞ TİCARET VERİLERİ

2021 yılında ihracat geçen yıla göre yüzde 32,9 artışla 225,37 milyar dolar, ithalat ise yüzde 23,6 artışla 271,36 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı yüzde 7,8 düşerek 45,99 milyar dolar olarak gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı bir önceki yıl yüzde 77,3 iken yüzde 83,1'e çıktı.

2021 yılında 231 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirildi, 184 ülke ve bölgeye ihracat arttı. 2021 yılında ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen ülke 19,33 milyar dolar ile Almanya olurken, Almanya'yı 14,73 milyar dolarla ABD ve 13,71 milyar dolarla Birleşik Krallık izledi. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı ise yüzde 47,9 olarak gerçekleşti.

Ülke grubu bazında bakıldığında ise, Avrupa Birliği'ne (AB-27) ihracat yüzde 33,0 artışla 93,11 milyar dolar olurken, AB-27'nin toplam ihracattaki payı yüzde 41,3 oldu. Avrupa kıtasının tamamına 124,60 milyar dolar ihracat gerçekleştirildi. Yakın ve Orta Doğu'ya ihracat yüzde 22,6 artışla 38,43 milyar dolar, Afrika Kıtasına ihracat yüzde 39,3 artışla 21,23 milyar dolar, Orta Asya ve Uzak Doğu'ya ihracat ise yüzde 34,6 artışla 17,20 milyar dolar, Kuzey Amerika'ya ihracat yüzde 46,7 artışla 16,41 milyar dolar oldu.

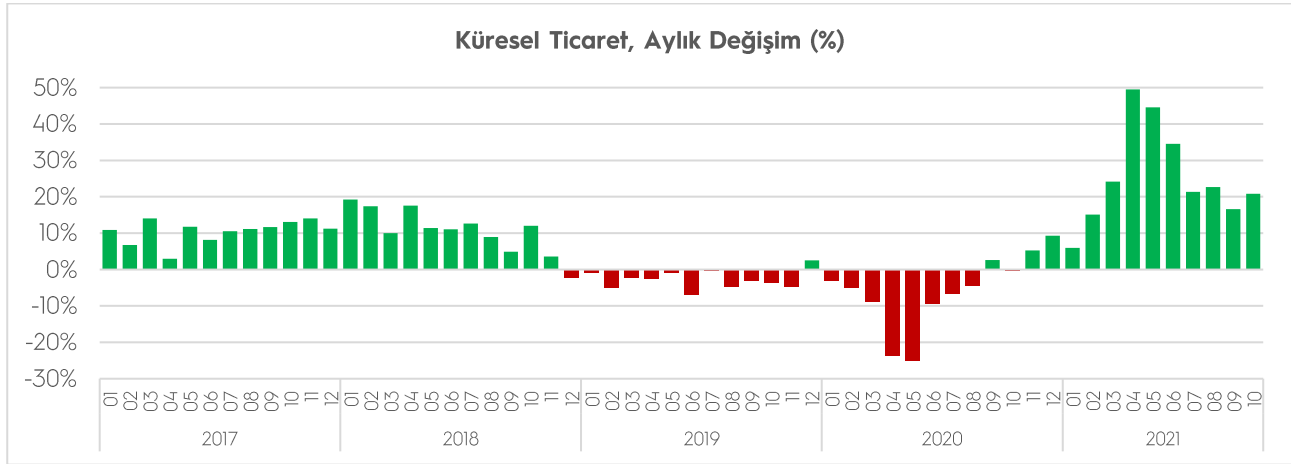

(Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TİM)

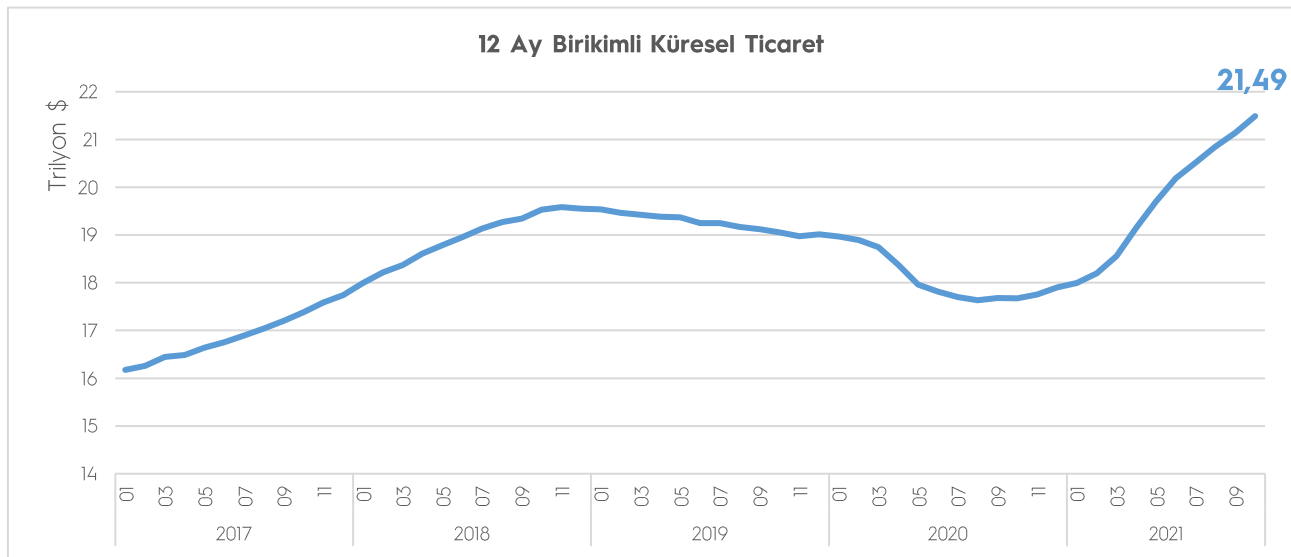
2021 yılında en fazla ihracatı Otomotiv sektörü gerçekleştirdi. Sektörün ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 14,9 artışla 29,34 milyar dolar oldu. Kimyevi Maddeler sektörü 25,35 milyar dolar ihracatla ikinci ve Çelik sektörü 22,35 milyar dolarla üçüncü en fazla ihracat gerçekleştirilen sektör oldu.

KÜRESEL TİCARET

Dünya Ticaret Örgütü (WTO), küresel ticaretin yaklaşık yüzde 90'ını gerçekleştiren 73 ülkeye ilişkin aylık dış ticaret verilerinden 49'u açıklandı. Verilerden hareketle hesaplanan tahmini küresel ticaret hacmi, Ekim ayında geçen senenin aynı ayına göre yüzde 20,8 artışla 1,9 trilyon dolar olarak gerçekleşerek en yüksek seviyeye ulaştı.

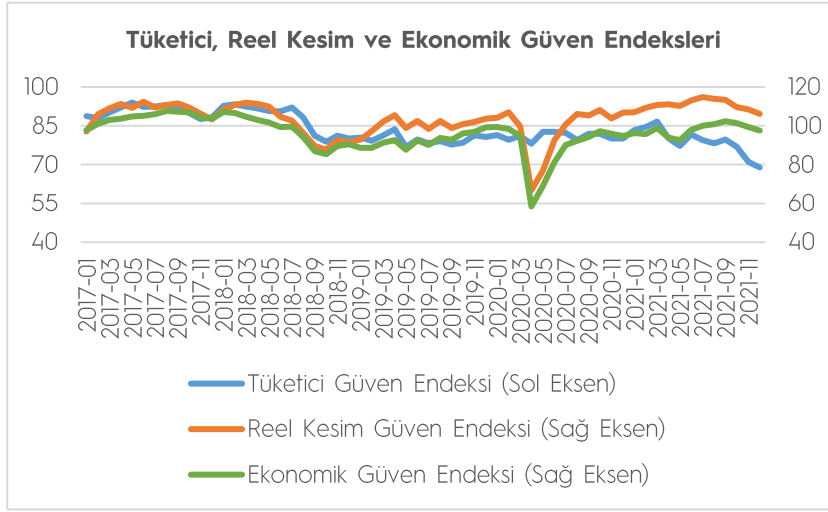

12 aylık birikimli küresel ihracat hacmi, tahmini rakamlara göre 21,49 trilyon dolar oldu ve 12 aylık dönemde tarihin en yüksek küresel ihracatı hacmi seviyesine ulaştı.

(Kaynak: WTO, Trademap)

GÜVEN ENDEKSLERİ

2021 yılı Aralık ayında RKGE, bir önceki aya göre 2,3 puan azalarak 106,1 seviyesinde gerçekleşti. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı, gelecek üç aydaki toplam istihdam, mevcut mamul mal stoku ve gelecek üç aydaki üretim hacmine ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, genel gi-

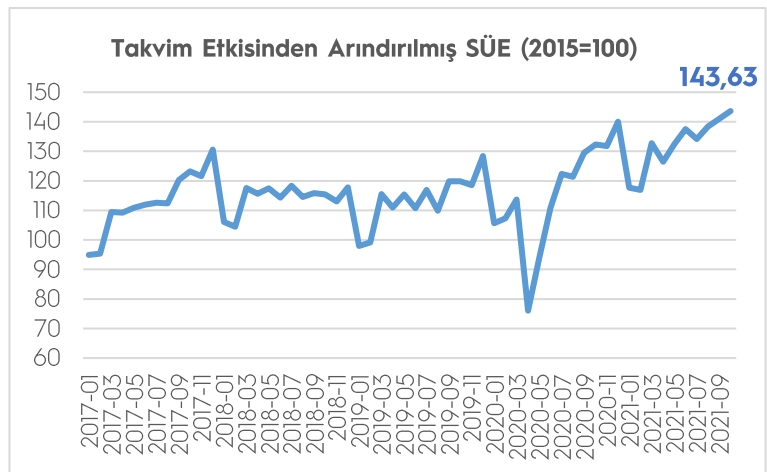
dişat, son üç aydaki toplam sipariş miktarı, sabit sermaye yatırım harcaması ve mevcut toplam sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkiledi.

Ekonomik güven endeksi Kasım ayında 99,3 iken, Aralık ayında %1,8 oranında azalarak 97,6 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Aralık ayında bir önceki aya göre %3,1 oranında azaldı; Kasım ayında 71,1 olan endeks, Aralık ayında 68,9 oldu. Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi Kasım ayında 56,1 iken, Aralık ayında %3,6 oranında azalarak 54,1 oldu. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi Kasım ayında 68,9 iken, Aralık ayında %5,3 oranında azalarak 65,2 oldu. (Kaynak: TÜİK, TCMB)

SANAYİ SEKTÖRÜ

Sanayi Üretim Endeksi, Ekim ayında takvim etkisinden arındırılmış seride bir önceki yılın aynı ayına göre %8,5 ve bir önceki aya göre ise %1,9 artış göstererek 143,6 oldu. 2021 yılı Ekim ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %9,2, imalat sanayi sektörü endeksi %9,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %3,5 arttı.

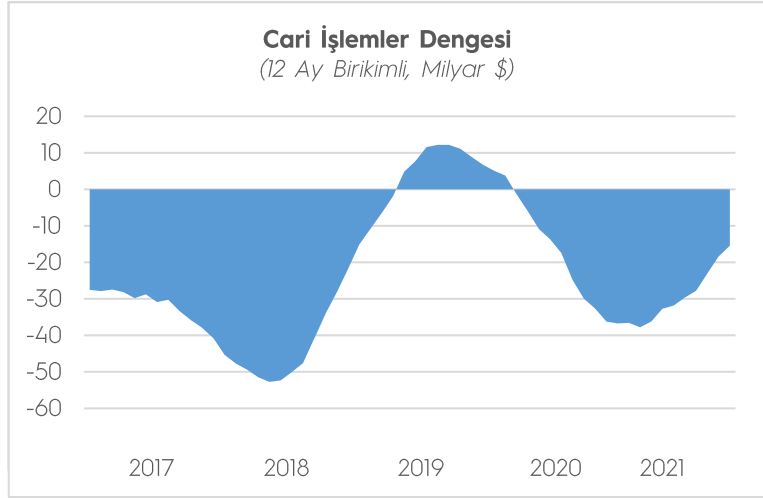
Kapasite Kullanım Oranı (KKO) Aralık ayında, bir önceki aya göre 0,6 puan artarak yüzde 78,7 seviyesinde gerçekleşti. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,8 puan artarak yüzde 78,4 seviyesinde gerçekleşti.

(Kaynak: TÜİK, TCMB)

ÖDEMELER DENGESİ

Bir önceki yılın Ekim ayında 93 milyon dolar açık veren cari işlemler hesabı, bu yılın aynı ayında 3,16 milyar dolar fazla verdi. Bunun sonucunda on iki aylık cari işlemler açığı 15,43 milyar dolar oldu.

Bu gelişmede, bir önceki yılın aynı döneminde 1,29 milyar dolar açık veren ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret dengesinin bu ayda 146 milyon dolar fazla vermesi ve hizmetler dengesi kalemi kaynaklı net girişlerin 1,84 milyar dolar artarak 3,86 milyar dolara yükselmesi etkili oldu.

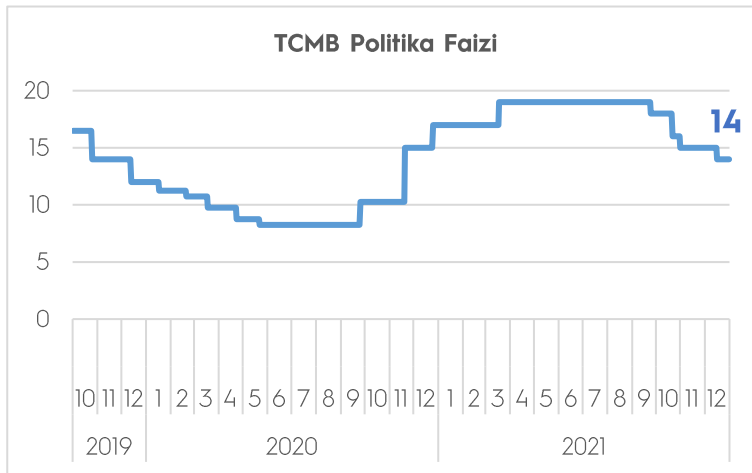

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler bir önceki yılın aynı ayına göre 1,34 milyar dolar artarak 3,03 milyar dolar olarak gerçekleşti. Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler 337 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Portföy yatırımları 2,22 milyar dolar tutarında net çıkış kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 55 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 400 milyon dolar net satış yaptığı görüldü. TCMB rezervlerinde ise 1,48 milyar dolar net artış gözlemlendi.

(Kaynak: TCMB)

TCMB PARA POLİTİKASI KURULU TOPLANTISI

TCMB, 16 Aralık tarihli Para Politikası Kurulu (PPK), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 15'ten yüzde 14'e indirilmesine verdi.

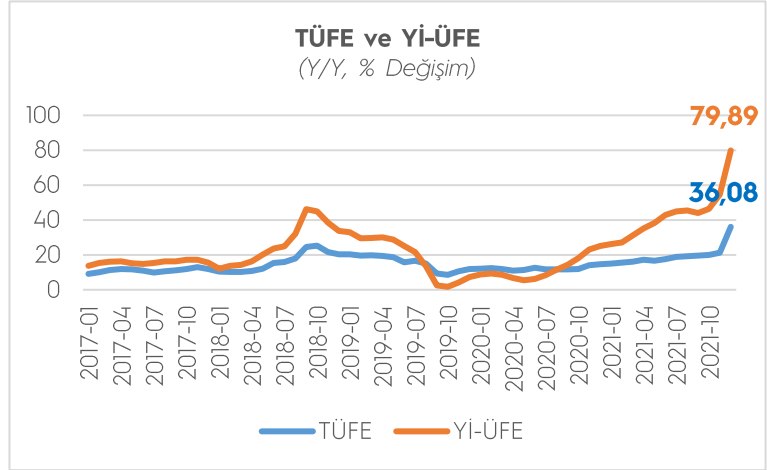
Yapılan açıklamada, "Enflasyonda Kasım ayında gözlenen yükselişte; döviz kuru gelişmeleri, küresel gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışlar ile tedarik süreçlerindeki aksaklıklar gibi arz yönlü unsurlar ve talep gelişmeleri etkili olmaktadır. Kurul,

politika faizinin 100 baz puan indirilerek, arz yönlü ve para politikası etki alanı dışındaki arazi faktörlerin fiyat artışları üzerinde oluşturduğu geçici etkilerin ima ettiği alanın kullanımının tamamlanmasına karar vermiştir." ifadelerine yer verildi.

(Kaynak: TCMB)

ENFLASYON

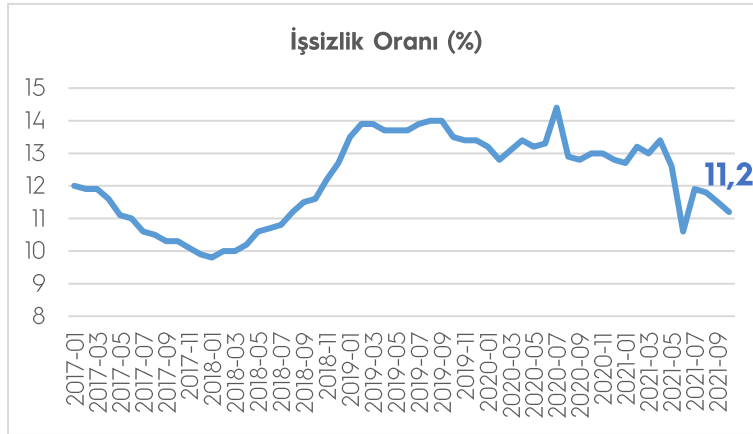
TÜFE'de (2003=100) 2021 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre %13,58, bir önceki yılın Aralık ayına göre %36,08, bir önceki yılın aynı ayına göre %36,08 ve on iki aylık ortalamalara göre %19,60 artış gerçekleşti. Yİ-ÜFE (2003=100) 2021 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre %19,08 bir önceki yılın Aralık ayına göre %79,89, bir önceki yılın aynı ayına göre %79,89 ve on iki aylık ortalamalara göre %43,86 artış gösterdi.

Yıllık en düşük artış %8,76 ile haberleşme ana grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla %17,23 ile eğitim, %20,02 ile alkollü içecekler ve tütün ve %20,13 ile giyim ve ayakkabı oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %53,66 ile ulaştırma, %43,80 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %40,95 ile ev eşyası oldu.

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %92,13, dayanıklı tüketim malında %46,16, dayanıksız tüketim malında %54,23, enerjide %122,76, sermaye malında %51,17 artış olarak gerçekleşti. (Kaynak: TÜİK)

İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

İşsiz sayısı, 2021 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre 75 bin kişi azalarak 3 milyon 717 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,2 puanlık azalış ile %11,2 seviyesinde gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 2021 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre 180 bin kişi artarak 29 milyon 581 bin kişi, istihdam oranı ise 0,2 puanlık artış ile %46,2 oldu. İşgücü 2021 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre

104 bin kişi artarak 33 milyon 297 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,1 puanlık artış ile %52,0 olarak gerçekleşti.

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,8 puan azalarak %20,1, istihdam oranı 0,3 puanlık artışla %33,4 oldu. Bu yaş grubunda işgücüne katılma oranı ise bir önceki aya göre 0,1 puan azalarak %41,8 seviyesinde gerçekleşti. Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı 2021 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre 1 puan artarak %22,8 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı %15,6 iken, potansiyel işgücü ve işsizlerin bütünleşik oranı %18,7 olarak gerçekleşti. (Kaynak: TÜİK)

TİM ÜLKE BİLGİ NOTLARI

Fransa Ülke Bilgi Notu
Norveç Ülke Bilgi Notu
ABD Ülke Bilgi Notu
Şili Ülke Bilgi Notu

tim.org.tr/tr/raporlar

VERİ TAKVİMİ

Veri	Tarih
İşgücü İstatistikleri	10.01.2022
Ödemeler Dengesi	11.01.2022
Sanayi Üretim Endeksi	13.01.2022
TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı	20.01.2022
Tüketici Güven Endeksi	21.01.2022
Reel Kesim Güven Endeksi	25.01.2022
Kapasite Kullanım Oranı	25.01.2022
Ekonomik Güven Endeksi	28.01.2022
Küresel Ticaret	01.02.2022
Dış Ticaret Verileri	02.02.2022
Tüketici Fiyat Endeksi	03.02.2022
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	03.02.2022